

Malifalensi nga Nkhani za Unganu wa Umoyu Widu Wachikhristu Ndipuso Uteŵeti

DECEMBER 7-13

**CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU
CHIUTA | LEVITIKO 10-11**

**“Tiyanjengi Ukongwa Yehova Kuluska Abali
Widu”**

it-1 1174

Kwambula kuzomerezgeka

Motu Kweniso Vakununkhira Vambula Kuzomerezgeka. Mazu nga Chiheberi ngakuti zar (zara asani akamba munthu munthukazi, nyama pamwenga chinthu chinthukazi; ngo ngang'anamuwa kuti chachilendu) ndingu akungagwiriskiya ntchitu pa lemba la Levitiko 10:1 pakukamba va “motu wambula kuzomerezeka, wo Chiuta wanguŵalamula cha” wo ūana aku Aroni, Nadabu ndi Abihu angupereka pa masu paku Yehova, ndipu Yehova wanguŵawotcha ndi motu. (Lv 10:2; Nu 3:4; 26:61) Ivi vati vachitika, Yehova wangukambya Aroni kuti: “Asani yiwi ndi ūana ūaku anthulumi musere muchihe-ma chakukumanaku, mungamwanga vinyu cha pamwenga vakumwa vinyaki vakuloŵeresa, kuti muleki kufwa. Lenili ndi dangu lambula kumala mu migonezi yinu yosi. Muchitengi venivi kuti mupambanisengi pakati pa vinthu vakupaturika ndi vinthu vambula kupaturika kweniso pakati pa vinthu vakufipiskika ndi vinthu vambula kufipiskika, ndipuso kuti musambizengi Ayisirayeli marangu ngosi ngo Yehova waŵakambya kuperote mwaku Mozesi.” (Lv 10:8-11) Viwoneka kuti Nadabu ndi Abihu angumwa moŵa wo unguŵachitiska kuti aperekî motu wo Chiuta wanguŵalamula cha. Motu uwu wenga wambula kuzomerezgeka chifukwa unguperekeka pa nyengu, malu, kweniso mu nthowa yambula kwenere. Viwoneka so kuti angusazga vakunkhira mwakupambana ndi mo akhumbikiyangâ nge mo lemba la Ekisodo 30:34, 35 likambya. Chi-

fukwa chakuti angulôwe pengavi chifukwa cha kujigowoke.

w11 7/15 31 ¶16

Kodi Mwalowa mu Mpumulo wa Mulungu?

¹⁶ Aroni, yemwe anali mkulu wake wa Mose, ana-kumananso ndi vuto chifukwa cha ana ake aamuna awiri. Taganizirani mmene Aroni ana-mvera chisoni pamene Yehova anawononga Nadabu ndi Abihu chifukwa choperekâ kwa Yehova zofukiza pamoto wosaloledwa. N’zoona kuti izi zinachititsa kuti asachezenso ndi makolo awo. Koma nkhanî sinathere pomwepa. Yehova analangiza Aroni ndi ana ake okhulupirika kuti asalire maliro awo. Iye anawauza kuti: “Musalekerere tsitsi lanu osalisamala, ndipo mu-sang’amble zovala zanu [polira] kuti mungafe ndiponso kuti Mulungu angakwiyire khamu lo-nseli.” (Lev. 10:1-6) Kodi tikuphunzira chiyani pamenepe? Tiyenera kukonda kwambiri Yehova kuposa achibale athu osakhulupirika.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

w14 11/15 17 ¶18

Tikhumbika Kuja Akutowa Muvakuchita Vidu Vosi

¹⁸ Kuti tije akutowa tikhumbika kusambira Malemba mwakuphwere ndipuso kuchita vo Chiuta wakhumba. Ūanaŵaniyani ūana aku Aroni, Nadabu ndi Abihu wo angubayika chifukwa chakupemba “motu wa waka.” Panyaki yiwu anguchita ivi chifukwa chakuti angulôwe. (ŵal. 10:1, 2) Kumbukani vo Chiuta wangukambya Aroni. (**ŵerengani ŵalevi 10:8-11.**) Kumbi nkhanî iyi yilongo kuti tikhumbika cha kumwa moŵa chinanga nkhamanavi techendaluti ku maunganu nga mpingu? Kuti timuki fumbu ili, tikhumbika kuŵanaŵaniya fundu izi: Chakwamba, Akhristu ūe pasi pa Chilangulu cha. (ŵar. 10:4) Chachiŵi nchakuti, muvi-gâva vinyaki, abali amwapu moŵa kamanavi

pa nyengu ya chakurya wéchendaluti ku maunganu. Chachitatu, pa mwambu wa Phaska, agwiriskiyanga nchitu makapu nganayi nga vinyu. Kweniso pa nyengu yo Yesu wangwambisa Chikumbusku, wangukambiya akusambira waki kuti amwi vinyu yo wamiyanga ndopa zaki. (Mat. 26:27) Titenere so kukumbuka kuti Bayibolo likana kumwa ukongwa mowa ndipuso kulowe. (1 Wakor. 6:10; 1 Tim. 3:8) Akhristu anandi awona kuti nkhwamampha kuti angamwanga mowa cha wéchendayambi utewéti wewosi wakupaturika. Vinthu vipambana m'charu chechosi kweni chinthu chakukhumbika ukongwa nchakuti Mkhristu watenere 'kupatuwa pakati pa vinthu vakupaturika ndi vambula kupaturika' ndi chilatu chakuti waje wakutowa. Venivi vingakondwesa Chiuta.

it-1 111 ¶5

Nyama

Dangu lakaniza kurya nyama zakufipiskika la-kwaskanga waka Ayisirayeli pe wo wenga pasi pa Dangu laku Mozesi, nge mo lemba la Levitiko 11:8 likambiya kuti: "Ndi nyama zakufipiskika kwaku yimwi." Dangu laku Mozesi lakaniza kurya nyama zakufipiskika likuleka kugwira ntchitu chifukwa cha sembi yaku Yesu. Mwaviyo dangu lo Yehova wanguperekwa kwaku Nowa chigumula chati chamala ligwira ntchitu ku wantru wosi. —Akl 2:13-17; Ge 9:3, 4.

DECEMBER 14-20

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 12-13

"Vo Tingasambira mu Marangu Ngakukwasiana ndi Makhati"

it-2 238 ¶3

Makhati

Pa vakuvwala ndi nyumba. Nthenda ya makhati yabukanga so pa chakuvwala chaweya wa mbereri, chakuvwala cha salu pamwenga pachinthu chechosi chachikopa. Nthenda iyi yamalanga asani chinthu cho chakwaskika ndi nthenda

chachapika ndipu achiwíkanga kwakuchija kwa mazuwa 7. Kweni asani chinthu che ndi chibanga chagirini chakukiya ku ntcheti pamwenga chibanga chiyera ndikuti chinthu cho che ndi khati lakofya ndipu chakhumbikanga kotcheka. (Lv 13:47-59) Asani pachimati cha nyumba pabuka chibanga chagirini chakukiya ku ntcheti pamwenga chibanga chiyera, wasembi walamu-langa kuti atuzgemu vinthu vosi mu nyumba yo ndipu yajalikanga kwa mazuwa 7. Wasembi walamu-langa so kuti apali mukati mosi mwa nyumba ndipuso kuti agumuwi mya yo ye ndi nthenda. Ndipu mya kweniso dongu lo lagumulika ku-chimati cho aviponyanga kumalu ngakufipiskika kubwalu kwa tawuni. Kweni asani nthenda yo yabuka so munyumba yo pavuli pakuti agumuwa mya kweniso apala chimati, wasembi walamu-langa kuti yiwisiki, ndipu vinthu vaki vosi va nyumba yo vatayikanga kumalu ngakufipiskika. Kweni asani wasembi wakamba kuti nyumba yo njambula kufipiskika, paŵanga mwambu wakuyitowesa. (Lv 14:33-57) Viwoneka kuti asani khati labuka pa vakuvwala pamwenga nyumba laziwíkanga kuti kówi pamwenga kuti chuku; kweni uneneska weneku uziwíka umampha cha.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

w04 5/15 23 ¶2

Fundu Zikulu za mu Buku la Levitiko

12:2, 5—N'chifukwa chiyani mkazi ankakhala "wodetsedwa" akabereka mwana? Ziwalo zoberekera zinapangidwa kuti zizibereka munthu wangwiro. Koma chifukwa cha uchimo wobadwa nawo, ana anapatsidwa moyo wopanda ungiro ndi wochimwa. Kukhala "wodetsedwa" kwa nthawi yochepa chifukwa cha kubereka mwana, ndiponso zinthu zina, monga kukhala padera kwa akazi, kapena kuti kusamba, ndi kugona uiipa kwa amuna, kapena kuti kutulutsa ubwamuna, kunali kuwakumbutsa Aisrayeliwo za uchimo wobadwa nawo umenewu. (Levitiko 15:16-24; Salmo 51:5; Aroma 5:12) Malamulo omwe analipo othandiza kuti munthu aye-retsedwe anali kuthandiza Aisrayeli kuzindikira kufunika kwa nsembe ya dipo yophimba uchimo

wa anthu ndi kuwabwezeretsa ku ungiro. Motero, Chilamulo chinakhala ‘namkungwi wawo wakuwafikitsa kwa Kristu.’—Agalatiya 3:24.

DECEMBER 21-27

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 14-15

“Munthu Wakhumbika Kuja Wakutowa Kuti Kusopa Kwaki Kuje Kwakuzomerezeka”

it-1 263

Kusamba

Ayisirayeli asambanga pa vifukwa vakupambanapambana. Munthu weyosi yo wachira nthenda ya khati, yo wakwaska chinthu cho munthu yo “wasuluwa ndopa kwa mazuwa nganandi” wachikwasa, munthulumi yo watuzga unthulumi, munthukazi yo wamaliza kusuluwa ndopa chifukwa chakuti we ku mwezi pamwenga watama nthenda ya kusuluwa ndopa, pamwenga yo wagono ndi munthukazi waŵanga “wakufipiskika” ndipu wakhumbikanga kusamba. (Lv 14: 8, 9; 15:4-27) Munthu yo we mu chihema mo mwe munthu wakufwa pamwenga wakwaska munthu wakufwa, waŵanga “wakufipiskika” ndipu wakhumbikanga kutoweseka ndi maji ngakutowese. Asani munthu wakana kulondo dangu lenili ‘wabayikanga kuti waleki kuja pakti pa mpingu chifukwa chakuti wafipiska malu ngakupaturika ngaku Yehova.’ (Nu 19:20) Mwaviyo, Bayibolu ligwiriskiya ntchitu mazu ngakuti kusamba mwakuyeruzgiya kung’anamuwa kuja wakutowa pa masu paku Yehova. (Sl 26:6; 73:13; Yes 1:16; Ezk 16:9) Kusamba mwakugwiriskiya ntchitu mazu ngauneneska ngaku Yehova ngo ngayeruzgikiya ndi maji, kwe ndi nthazi ya kutowesa munthu.—Aef 5:26.

it-2 372 ¶2

Kusuluwa Ndopa

Munthukazi waŵanga so wakufipiskika asani wasuluwa ndopa kwa mazuwa nganandi pamwenga asani “walutiriya waka kusuluwa ndopa kujumpha mazuwa ngo wasambiya.” Pa nyengu iyi

vinthu vosi vo wagwiriskiyanga ntchitu vaŵanga vakufipiskika ndipu munthu weyosi yo wakwaska vinthu vo, nayu waŵanga wakufipiskika. Asani ndopa zaleka kusuluwa, pajumphanga mazuwa 7, ndipu waŵanga wambula kufipiskika. Pa zuwa la 8, munthukazi yo watonga njîwa ziŵi pamwenga viwunda viŵi ndipu walutanga navu kwa wasembi kuti maubudi ngaki ngabenekereki. Wasembi waperekanga chiyuni chinyaki kwaku Yehova nge sembi ya ubudi, chinyaki nge sembi yakupiriza.—Lv 15:19-30; wonani mutu wakuti CLEAN, CLEANNESS.

it-1 1133

Malu Ngakupaturika

2. *Chihema chakukumanaku* cho mukuluta kwa nyengu chingwamba kudanika kuti *nyumba yakusopiyamu*. Balaza la mu chihema ndipuso mabalaza nga mu nyumba yakusopiyamu venga vakupaturika. (Ek 38:24; 2Mb 29:5; Mac 21:28) Mabalaza mwenga guŵa la sembi ndipuso bese ni la mkuŵa. Vinthu venivi venga vakupaturika. Wantru ambula kufipiskika ndiu aserenga mu balaza la muchihema; mwakuyanana waka munthu wakufipiskika waserenga cha mu mabalaza nga mu nyumba yakusopiyamu. Mwakuyeruzgiyapu, munthukazi weyosi wakufipiskika wazomerezekanga cha kukwaska chinthu chechosi chakupaturika pamwenga kusere mu malu ngakupaturika. (Lv 12:2-4) Vilongo kuti asani Muyisirayeli walutirizga kuja wakufipiskika wafipiskanga chihema chakupaturika. (Lv 15:31) Wantru wo azanga kuzipereka sembi chifukwa chakuti achira nthenda ya makhati azanga ndi sembi zawu pakhomu la chihema. (Lv 14:11) Munthu wakufipiskika wazomerezekanga kurya sembi ya chimangu pa chihema pamwenga pa nyumba yakusopiyamu kuti waleki kubayika.—Lv 7:20, 21.

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

it-1 665 ¶5

Gutu

Pa nyengu yakuŵika asembi paudindu mu Isirayeli, Mozesi wangulamulika kuti wato zinyaki

DECEMBER 28–JANUARY 3

CHUMA CHAKUTULIYA MU MAZU NGAKU CHIUTA | LEVITIKO 16-17

Kufufuza Fundu Zakuzirwa za mu Bayibolu

it-1 226 ¶3

Azazeli

mwa ndopa za mbereri yakuwika munthu pau-dindu ndi kuzipaka kugutu lakumaryi laku Aroni ndi wana waki, kuvikumbu vikulu va kumanja ngawu ngamaryi ndipuso kuvikumbu vikulu va kumaphazi ngawu ngamaryi. Venivi valongonga kuti vo awwanga, ntchitu yo agwiranga kweniso mo ayendiyanga vakhumbikanga kukoliyana ndi vo vachitikanga. (Lv 8:22-24) Mwakuyana-na waka, asani atowesa munthu yo wenga ndi makhati, Dangu lakambanga kuti asembi atongi zinyaki mwa ndopa za mwana wa mbereri yo yaperekeka nge sembi ya mulandu kweniso nganyaki mwa mafuta ngo aperekengi sembi ndi kuvipaka pa gutu la lamaryi la munthu yo wenga ndi makhati. (Lv 14:14, 17, 25, 28) Venivi vayanananga waka ndi vo vachitikanga asani kapolu wakhumba kulutirizga kuteŵete mbuyaki kwa umoyu waki wosi. Mbuyaki walutanga nayu pafulemu la nyumba ndipu wamutolonga gutulaki ndi chitungu. Kutoro gutu kwalongonga kuti kapolu wavwiyengi mbuyaki umoyu waki wosi.

—Ek 21:5, 6.

g 1/06 14, bokosi

Nkhungu Imathandiza Komanso Imawononga!

KODI NKHUNGU INATCHULIDWAPO M'BAIBULO?

Baibulo limatchula za “nthenda yakhate m’nyumba,” kutanthauza m’nyumba mwenimwenimo. (Levitiko 14:34-48) Ena amati n’kutheka kuti vuto limeneli, lomwe limatchedwano kuti “kha-te lonyeka,” linali nguwi kapena nkhungu, koma zimenezi n’zosadziwika bwinobwino. Kaya vutoli linali chiyani, koma Chilamulo cha Mulungu chinalangiza eninyumba kuti azichotsa miyala yomwe ili ndi vutoli, kupala m’kati monse mwa nyumbayo, ndiponso kukataya kunja kwa mudzi, ku “malo akuda,” chinthu chilichonse chomwe akuchikayikira kuti chingakhale ndi vutoli. Miliwo ukabweranso, nyumba yonseyo ankaitcha yodetsedwa, ndipo ankaipasula n’kukataya zomwe agumulazo. Malangizo atsatansatane a Yehova anasonyeza kuti ankawakonda kwambiri anthu ake ndipo ankafuna kuti azikhala athanzi.

Nge mo wakutumika Paulo wangukambiya, sembi yakufikapu yo Yesu wangupereka chifukwa cha maubudi nga wantru, yiphara “ndopa za ng’ombi zinthulumi kweniso za mbuzi.” (Ah 10:4, 11, 12) lyu wanguja nge “mbuzi yo yisôwa” pamwenga kuti ‘wakutipingiya matenda njidu,’ yo “wangugwazika chifukwa cha mphulupulu zidu.” (Yes 53:4, 5; Mt 8:17; 1Pe 2:24) lyu wangupinga maubudi nga wantru wosi wo we ndi chivwanu mu sembi yaki. Vo wanguchita vingulongo kuti Chiuta wakhumba kutuzgiyapu limu ubudi. Mwaviyo, mbuzi ya “Azazeli” yimiya sembi yaku Yesu Khristu.

w14 11/15 10 ¶10

Nchifukwa Wuli Tikhumbika Kuja Akutowa?

10 Werengani Levitiko 17:10. Yehova wangukambiya Ayisraele kuti angaryanga cha “ndopa ze zosi.” Mkhristu weyosi wakhumbika kukana ndopa za wantru pamwenga za nyama. (Mac. 15:28, 29) Chingaja chinthu chakuchitiska chitima ukongwa kuti Chiuta watikwiyyi ndi kutituzga mumpingu waki. Titenna Chiuta ndipu tikhumbika kuti timuvwiyyengi. Chinanga kuti tingakumana ndi masuzgu ngakulu ngo ngangachitiska kuti tifwi, tikhumbika kusimikizga mtima kukana vo wantru ambula kopa Yehova angatikambiya kuti tileki kumuvwiyya. Titene kuziwa kuti tinyozekengi chifukwa chakukana ndopa kweni tikhumbika kuvwiya Chiuta. (Yuda 17, 18) Kumbi ndi fundu niyi m’nkhanji iyi yo yingatiwoyya kuti tisimikizgi mtima kukana kurya pamwenga kuwikika ndopa? —Mar. 12:23.

